

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 2 grudnia 2013 roku powodowie **A. R. i małoletnia N. K. reprezentowana przez przedstawiciela ustawowego – matkę A. R.** wnosily o zasądzenie od pozwanego **Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego z siedzibą w W.** kwot po :

- **50.000 złotych** tytułem zadośćuczynienia za krzywdę na rzecz powódki A. R. w związku ze śmiercią konkubenta ,
- **30.000 złotych** tytułem stosownego odszkodowania na rzecz powódki A. R. w związku ze śmiercią konkubenta ,
- **560 złotych** tytułem odszkodowania za poniesione koszty pogrzebu na rzecz powódki A. R. w związku ze śmiercią konkubenta ,
- **50.000 złotych** tytułem zadośćuczynienia za krzywdę na rzecz powódki małoletniej N. K. reprezentowanej przez matkę A. R. w związku ze śmiercią ojca ,
- **miesięcznej renty płatnej od dnia 20 lipca 2011 roku w wysokości 1.000złotych** na rzecz powódki małoletniej N. K. reprezentowanej przez matkę A. R. w związku ze śmiercią ojca ,
- zasądzenie od pozwanego na rzecz powódek kosztów procesu według norm przepisanych ,

(k. 3-10)

Sąd wyłączył wniesione przez powódkę H. S. roszczenie o zadośćuczynienie , stosowne odszkodowanie i odszkodowanie do odrębnego postępowania i rozstrzygnięcia i przekazał do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Piotrkowie Trybunalskim .

(k.50)

W odpowiedzi na pozew z dnia 2 stycznia 2014 roku pełnomocnik pozwanego – radca prawny A. P. wносиła o oddalenie powództw w całości , zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych .

W uzasadnieniu swojego stanowiska podniosła okoliczność wypłaty na rzecz konkubiny A. R. kwotę 240 złotych tytułem zwrotu kosztów pogrzebu, kwotę 9.000 złotych tytułem stosownego odszkodowania , kwotę 12.000 złotych na rzecz N. K. tytułem zadośćuczynienia i kwoty 6.000 złotych tytułem stosownego odszkodowania, kwotę 9.000 złotych tytułem zadośćuczynienia i kwotę 639 złotych tytułem zwrotu kosztów pogrzebu na rzecz H. S. - matki zmarłego. Wszystkie te świadczenia zostały przyznane na rzecz uprawnionych decyzją pozwanego z dnia 24 czerwca 2013 roku .

Nadto pozwany przyznał rentę alimentacyjną na rzecz córki zmarłego N. K. w kwocie 120 złotych i przyznając powyższe kwoty **przyjął 70 % stopień przyczynienia się poszkodowanego do powstania szkody** . Zmarły B. K. w chwili zdarzenia znajdował się w stanie nietrzeźwości posiadał 2,96 promila alkoholu we krwi . Zmarłego znaleziono na prawym pasie jezdni , co wskazuje na to , że będąc na chodniku zatoczył się na jezdnię pod nadjeżdżający pojazd . Poszkodowany zachował się lekkomyślnie i niewłaściwie.

(k.52-59)

W piśmie procesowym z dnia 3 lutego 2014 roku pełnomocnik powódek – radca prawny A. W. rozszerzyła powództwo w ten sposób , że wniosła o zasądzenie na rzecz małoletniej N. K. reprezentowanej przez matkę A. R. **kwoty 30.000 złotych tytułem odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej** i ponadto wniosła o zasądzenie wszystkich kwot dochodzonych pozewem od dnia 24 czerwca 2013 roku do dnia zapłaty .

W dniu wydania w/w decyzji okoliczności faktyczne i podstawy żądań powodów były już tak dokładnie sprecyzowane , że roszczenia stały się wymagalne najpóźniej z tym dniem .

(k.83-88)

W piśmie procesowym z dnia 14 lutego 2014 roku pełnomocnik pozwanego – radca prawny A. P. wnosila o oddalenie powództwa także w zakresie żądania na rzecz małoletniej powódki N. K. kwoty 30.000 złotych tytułem stosownego odszkodowania za pogorszenie sytuacji życiowej .

(k.110-112)

W piśmie procesowym z dnia 22 kwietnia 2014 roku pozwany reprezentowany przez pełnomocnika w osobie radcy prawnego M. J. wskazał ,że nie kwestionuje opinii biegłego sądowego do spraw techniki samochodowej i ruchu drogowego K. K. (2) , który wydał opinie w niniejszej sprawie jasną , rzetelną i rzeczową . Biegły w sposób jednoznaczny wskazał , iż możliwe są dwie alternatywne wersje przedmiotowego zdarzenia .Według pierwszej z nich poszkodowany przyczynił się do szkody w 75 % , zaś według drugiej aż w 100% . W tym miejscu pozwany podniósł przyczynienie się poszkodowanego na poziomie 75 % . Przyczynienie się poszkodowanego zgodnie z opinią biegłego polegało na tym , że w warunkach ograniczonej widoczności znajdował się bezpośrednio na jezdni lub wszedł na jezdnię na tor ruchu nadjeżdżającego samochodu i nie ustąpił temu pojazdowi pierwszeństwa , co pozostawało w bezpośrednim związku przyczynowym z zaistniałym wypadkiem drogowym .

Równocześnie pełnomocnik pozwanego wskazał , że pozwany na etapie przed procesowym przyjął przyczynienie poszkodowanego na poziomie 70 % , zatem powyższa okoliczność powinna być wzięta pod uwagę przez Sąd w ocenie pełnomocnika pozwanego przy wyrokowaniu i wszelkie ewentualne kwoty zasądzone na rzecz powódek **powinny być pomniejszone o dotychczas wypłacone zadośćuczynienie i odszkodowanie z uwzględnieniem 75 % przyczynienia poszkodowanego do szkody .**

(k.145-146)

W piśmie procesowym z dnia 29 kwietnia 2014 roku pełnomocnik powódek podniósł , iż opinia K. K. (2) jest niespójna , niejasna i budzi wątpliwości co do trafności przyjętych w niej wniosków i hipotez . Opinia ta nie może stanowić dowodu w sprawie , w szczególności na okoliczność przyczynienia się zmarłego do wypadku albowiem przyczynienie się nie może być przypuszczalne lub możliwe , musi być ono stwierdzone ze 100% pewnością.

Te okoliczności zostały także podniesione w piśmie procesowym pełnomocnika powódek z dnia 2 czerwca 2014 roku .

(k.157- 158, 191-193)

Ostatecznie na rozprawie w dniu 28 stycznia 2015 roku pełnomocnik powódek poparł powództwo .

W imieniu strony pozwanej nikt się nie stawił , o terminie rozprawy powiadomiony w sposób prawidłowy .

(**dowód** : nagranie audio-video z dnia 28 stycznia 2015 roku stanowiska stron postępowania 00:02:08-00:05:05 **k.271-273**)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

W dniu 19 listopada 2012 roku około godziny 18.30 w miejscowości W. miało miejsce zdarzenie drogowe wskutek którego śmierć poniósł na skutek obrażeń powypadkowych B. K. – konkubent powódki A. R. i ojciec małoletniej powódki N. K. .

Nieznanym z imienia i nazwiska kierujący pojazdem potrafił pieszego B. K. , następnie zbiegł z miejsca zdarzenia .

B. K. na skutek doznanych obrażeń zmarł w wieku 29 lat . W chwili zaistnienia wypadku B. K. był w stanie nietrzeźwości i miał 2,96 ‰ alkoholu we krwi .

(**dowód:** odpis skrócony aktu zgonu , karta statystyczna do karty zgonu, notatka urzędowa z dnia 19 listopada 2012 roku , odpisy skrócone aktów urodzenia córki powoda i zmarłego B. K. **k.11,12,13,14,15** , akta prokuratorskie 2 Ds. 1868/12 Prokuratury Rejonowej w Piotrkowie Trybunalskim w załączeniu)

Zmarły B. K. był partnerem powódki A. R. i pozostawali w związku od 2004 roku , z którego w dniu 3 grudnia 2009 roku narodziła się córka N. K. . W styczniu 2013 roku B. K. i A. R. planowali wstąpić w związek małżeński oraz kupić mieszkanie .

B. K. zarabiał średnio miesięcznie około 2.000 złotych , prowadził własną działalność gospodarczą , na co pozyskał środki finansowe z Urzędu Pracy o wartości brutto 20.000 złotych . A. R. zatrudniona jest w FM (...) zo.o. w M. na stanowisku operatora wózka widłowego z miesięcznym wynagrodzeniem netto w kwocie 1363,14 złotych .

Zmarły B. K. wspomagał finansowo swoją matkę H. S. , która utrzymuje się ze świadczenia ZUS w kwocie 609 złotych , swoją konkubinę i córeczkę. Obecnie małoletnia N. K. otrzymuje rentę rodzinną w wysokości 725,39 złotych miesięcznie. Sytuacja materialna powódki i córki N. K. po śmierci B. K. zdecydowanie się pogorszyła .

Od chwili śmierci B. K. powódka A. R. odczuwa dyskomfort psychiczny , zmarły pomagał jej w pracach domowych , przy zakupach , wykonywał remonty , opalał dom zimą , zajmował się opłacaniem rachunków , załatwianiem spraw urzędowych . Powódka A. R. obecnie musi samodzielnie wychowywać małoletnie dziecko zaś córka nigdy nie będzie mogła korzystać z pomocy ojca .

(**dowód:** zeznania podatkowe za 2011 rok i 2010 rok , umowa o pracę z dnia 1 kwietnia 2008 roku , umowa nr (...) o dofinansowanie na podjęcie działalności gospodarczej , zaświadczenie o zatrudnieniu powódki A. R. z dnia 29 listopada 2012 roku , zaświadczenie o numerze identyfikacji REGON , zaświadczenie o Pomocy (...) , decyzja ZUS z dnia 8 stycznia 2013 roku o przyznaniu renty rodzinnej , decyzja o waloryzacji z dnia 1 marca 2013 roku **k.19 – 30**, nagranie audio-video z dnia 17 stycznia 2014 roku zeznania świadka D. H. 00:06:47- 00:18:11 **k.78 v.,79,81** , zeznania świadka U. R. 00:18:42- 00:28:56 **k.79,79v.,81** zeznania świadka H. S. 00:29:23- 00:35:59 **k.79 v.,80,81**)

Zmarły B. K. legitymował się wykształceniem podstawowym, z zawodu był mechanikiem samochodowym, prowadził działalność gospodarczą – stolarnię , którą otworzył 3 miesiące przed śmiercią i na jej rozpoczęcie otrzymał dotację z urzędu pracy. Zmarły ubiegał się o kredyt, pomagał finansowo powódce w opłatach za przedszkole , przekazywał pieniądze na zakup lekarstw dla córki, która była jego „oczkiem w głowie” .

W chwili śmierci powódka nie zamieszkiwała wraz z B. K. , gdyż pozostawał on w złych relacjach z ojcem powódki. Nadal jednak utrzymywali kontakty ze sobą , wspólnie wyjeżdżali na zakupy , na wycieczki, odwiedzali rodzinę. Okres traumy po śmierci B. K. trwa do chwili obecnej . Powódka bywa na cmentarzu wraz z córką , która często pyta o ojca , brakuje jej jego obecności .

N. K. uczęszcza do przedszkola , którego koszt to kwota około 250 złotych , zakup lekarstw to kwota około 200 złotych , zakup ubrań to kwota 100-150 złotych , zakup żywności dla córki to kwota 300-350 złotych w skali miesiąca .

(**dowód:** nagranie audio-video z dnia 28 stycznia 2015 roku zeznania powódki 00:05:05- 00:18:29 **k. 271, 271 v., 272, 273**)

Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny z siedzibą w W. wypłacił na rzecz powódki A. R. , małoletniej N. K. i na rzecz matki zmarłego H. S. łącznie **kwotę 36.879 złotych** .

1. zwrot kosztów pogrzebu na rzecz A. R. – 240 złotych,

2. koszty pogrzebu na rzecz H. S. – matki zmarłego B. K. – 639 złotych,
3. zadośćuczynienie na rzecz H. S. – matki zmarłego B. K. – 9.000 złotych,
4. stosowne odszkodowanie na rzecz H. S. – matki zmarłego B. K. – 6.000 złotych,
5. zadośćuczynienie na rzecz córki N. K. – 12.000 złotych ,
6. stosowne odszkodowanie na rzecz córki N. K. – 9.000 złotych,

Od 1 października 2013 roku pozwany przyznał rentę alimentacyjną na rzecz małoletniej N. K. w kwocie 120 złotych miesięcznie . Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny z siedzibą w W. wyrównał rentę za okres od 1 lutego 2013 roku do 30 września 2013 roku i wypłacił kwotę 960 złotych .

Wszystkie kwoty zostały wypłacone na rzecz A. R., H. S. i N. K. uwzględniając przyczynienie się B. K. w 70 % do powstania szkody .

(**dowód:** pisma Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego z siedzibą w W. **k.33-36** , w tym decyzja Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego z dnia 24 czerwca 2013 roku)

Powódka A. R. i matka zmarłego B. H. S. poniosły łącznie koszty pogrzebu w wysokości 2930 złotych (800 złotych zapłaciła A. R. zaś 2.130 złotych zapłaciła H. S.). Pozwany zaś łącznie zapłacił 879 złotych .

(**dowód:** zaświadczenie z Parafii Rzymskokatolickiej Podwyższenia Krzyża Świętego z dnia 14 stycznia 2013 roku , faktury VAT nr (...) **k.16-18**)

Zachowanie B. K. było nieprawidłowe, ponieważ w warunkach ograniczonej widoczności znajdował się na jezdni lub wszedł na jezdnię na tor ruchu nadjeżdżającego samochodu i nie ustąpił temu samochodowi , co pozostawało w bezpośrednim związku przyczynowym z zaistniałym wypadkiem drogowym .

Prawidłowe zachowanie pieszego B. K. powinno polegać na poruszaniu się po chodniku dla pieszych .

Zgromadzony w sprawie rzeczowy materiał dowodowy nie był wystarczający do obliczenia prędkości samochodu , który potrącił pieszego przed wypadkiem i w chwili uderzenia w pieszego . Nie można wykluczyć , że prędkość tego samochodu w chwili wypadku była prędkością dozwoloną i wynosiła około 50 km/h . Ocena zachowania kierującego nieustalonym samochodem możliwa jest tylko alternatywnie w zależności od tego jakie było zachowanie pieszego przed wypadkiem .

Przy przyjęciu wersji wypadku według której pieszy poruszałby się po jezdni , stopień przyczynienia się pieszego do zaistnienia wypadku należy oszacować na około 75 % , zaś kierującego samochodem na około 25 % .

W sytuacji drogowej , w której pieszy wszedłby na jezdnię chodnika dla pieszych i poruszał się skośnie do toru ruchu samochodu , kierujący nieustalonym samochodem , jadąc z prędkością 50 km/h z włączonymi światłami mijania , nie miałby żadnej możliwości uniknięcia potrącenia pieszego .W sytuacji drogowej , w której pieszy wszedłby na jezdnię z chodnika dla pieszych i poruszał się skośnie do toru ruchu samochodu , stopień przyczynienia się pieszego do zaistnienia wypadku wynosiłby 100% .

(**dowód:** opinia pisemna biegłego z zakresu ruchu drogowego mgr inż. K. K. (2) **k.119-133** , opinie uzupełniające biegłego **k.173-179, 203-211,)**

Małoletnia N. K. w chwili śmierci ojca miała 3 lata. Dziecko w tym wieku nie jest w stanie zrozumieć czym jest śmierć, nie ma świadomości utraty najważniejszych „obiektów” nie mniej zostaje ono pozbawione ojca , doświadcza tęsknoty i w tym sensie jest to uraz i traumatyczny stresor, który może w dużym stopniu determinować jego prawidłowy rozwój .

Obecnie małoletnia N. doświadcza braku ojca, jest co prawda przyzwyczajona do jego nieobecności, ale deficyt w tym obszarze jest bez wątpienia bardzo głęboki . (brak ojca w sensie fizycznym i emocjonalnym)

(**dowód** : opinia pisemna biegłego z zakresu psychologii mgr M. P. i opinia biegłego z zakresu psychiatrii lek. med. B. J. **k.248-249**)

Tragiczna śmierć B. K. spowodowała wystąpienie u powódki A. R. naturalnej reakcji żałoby. Powódka nie wymagała i nie wymaga leczenia psychiatrycznego , ani pomocy psychologicznej , psychoterapeutycznej. Mechanizmy obronne jej psychiki funkcjonowały i funkcjonują w sposób prawidłowy . W wyniku śmierci partnera doświadczyła urazu , który wiązał się i wiąże nadal z przeżywaniem poczucia głębokiej straty, smutku , żalu, skrzywdzenia, opuszczenia i osamotnienia. Są to uczucia adekwatne do sytuacji , normalne, choć powodujące przewlekłe cierpienie , liczne trudności przystosowawcze , nie dają podstawy do przyznania trwałego uszczerbku na zdrowiu psychicznym .

(**dowód** : opinia pisemna biegłego z zakresu psychologii mgr M. P. i opinia biegłego z zakresu psychiatrii lek. med. B. J. **k.250-251**)

Sąd ustalił stan faktyczny na podstawie wyżej wskazanych dowodów .

Dokonując powyższych ustaleń faktycznych Sąd oparł się na dowodach w postaci zeznań powódki A. R. oraz świadków : D. H., U. R. , H. S., a także dokumentach znajdujących się w aktach niniejszej sprawy stanowiących w istocie akta szkodowe i aktach prokuratorskich 2 Ds. 1868/12 Prokuratury Rejonowej w Piotrkowie Trybunalskim .

Sąd oparł się na opinii biegłego z zakresu ruchu drogowego mgr inż. K. K. (2) , którego opinia jest jasna , rzeczowa i rzetelna i w sposób jednoznaczny odpowiada na pytania zadane przez Sąd . Biegły w sposób jednoznaczny wskazał, iż możliwe są dwie alternatywne wersje przedmiotowego zdarzenia. Według pierwszej z nich poszkodowany przyczynił się do szkody w 75 % , zaś według drugiej aż w 100% . W tym miejscu pozwany podnosił **przyczynienie się poszkodowanego na poziomie 75 %** . Przyczynienie się poszkodowanego zgodnie z opinią biegłego polegało na tym , że w warunkach ograniczonej widoczności znajdował się bezpośrednio na jezdni lub wszedł na jezdnię na tor ruchu nadjeżdżającego samochodu i nie ustąpił temu pojazdowi pierwszeństwa , co pozostawało w bezpośrednim związku przyczynowym z zaistniałym wypadkiem drogowym . Dopuszczenie dowodu z opinii kolejnego biegłego z zakresu ruchu drogowego miałoby w ocenie Sądu prowadzić jedynie do przedłużenia postępowania w sprawie . Sąd w poczet materiału dowodowego włączył także akta Prokuratury Rejonowej w Piotrkowie Trybunalskim o sygn.2 Ds. 1868/12 , a także załączone w nich dokumenty świadczące o stanie nietrzeźwości B. K. , spożywania przez niego alkoholu przed wypadkiem , a także znacznego przyczynienia się poszkodowanego do zdarzenia .

Opinia biegłego z zakresu ruchu drogowego mgr inż. K. K. (2) jest jasna , rzeczowa i rzetelna . Biegły sądowy w swoich opiniach uzupełniających podtrzymał swoją pierwotną opinię . Biegły podkreślił , że nawet przy prędkości dozwolonej i sprawnym samochodzie , a także prawidłowej reakcji kierującego samochodem nie byłoby możliwości uniknięcia wypadku . Biegły wskazał także , że jest mało prawdopodobne aby kierujący pojazdem poruszał się bez włączonych świateł , brak jest dowodu , który świadczyłby o tym , iż światła były niesprawne zaś ciężar dowodu w tym zakresie spoczywa na stronie powodowej. Ewentualna niesprawność świateł jest czysto hipotetyczna .

Wobec obiektywnie niewłaściwego i lekkomyślnego zachowania poszkodowanego i w świetle opinii biegłego Sąd ostatecznie przyjął stopień 75% przyczynienia się B. K. do powstania szkody i miarkował przyznane świadczenia na rzecz powódek .

Dokonując ustaleń faktycznych Sąd uwzględnił także opinię biegłej psycholog mgr M. P. i biegłego psychiatry lek. med. B. J. . Powyższe opinie, w których biegli ocenili stan psychiczny i emocjonalny powodów po tragicznej śmierci partnera i ojca powódek oraz wpływ tegoż wydarzenia na ich dalsze życie i stan zdrowia, są na tyle kategoryczne i przekonujące, że wystarczająco wyjaśniają zagadnienia wymagające wiadomości specjalnych. Nie zostały także skutecznie podważone przez żadną ze stron procesu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na częściowe uwzględnienie .

Zgodnie z treścią art. 822 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba na rzecz której została zawarta umowa ubezpieczenia (§1).

Umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej obejmuje szkody będące następstwem przewidzianego w umowie wypadu, który miał miejsce w okresie ubezpieczenia (§ 2).

Istota ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej wynikająca z art. 822 k.c. sprowadza się więc do tego, że w sytuacji zaistnienia szkód określonych w § 2 tego przepisu, zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia odszkodowania osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za te szkody ponosi ubezpieczający albo osoba, na rzecz której została zawarta umowa ubezpieczenia.

Odpowiedzialność odszkodowawczą z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej reguluje natomiast ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczeń Komunikacyjnych (Dz. U. nr 124 poz. 1152).

W świetle art. 34 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, który stanowi *lex specialis* do art. 822 § 1 k.c., z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym obowiązani są do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia.

Zgodnie natomiast z art. 35 cytowanej ustawy ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych jest objęta odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania ochrony ubezpieczeniowej wyrządziła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu.

Pozwany w ramach odpowiedzialności gwarancyjnej – za sprawcę szkody odpowiadającego na podstawie art. 415 k.c. – winien zapłacić powodom stosowne odszkodowanie, zadośćuczynienie , odszkodowanie i rentę.

Do wyrządzenia szkody B. K. doszło w następstwie ruchu pojazdu mechanicznego. Wobec powyższego, w ocenie Sądu w niniejszej sprawie zachodzą podstawy odpowiedzialności cywilnej sprawcy szkody na podstawie art. 436 § 1 k.c. w związku z art. 435 § 1 k.c. Spełniona została także przesłanka, iż poszkodowany wskutek uszkodzeń ciała doznanych w wypadku komunikacyjnym zmarł.

Wobec powyższego pozwany co do zasady jest odpowiedzialny z tytułu szkody wyrządzonej powodom.

W świetle powyższych rozważań Sąd uznał powództwo w niniejszej sprawie co do zasady za uzasadnione.

Podstawę prawną powództwa w zakresie żądania **zasądzenia kwoty zadośćuczynienia stanowi art. 446 § 4 k.c.** Na podstawie powyższego przepisu kompensacie podlega doznana krzywda, a więc w szczególności cierpienie, ból i poczucie osamotnienia po śmierci najbliższego członka rodziny. Śmierć osoby bliskiej stanowi zwykle wielki wstrząs dla rodziny, a cierpienia psychiczne, jakie się z tym wiążą, mogą przybierać ogromny wymiar, tym większy, im mocniejsza była więź emocjonalna łącząca zmarłego z jego najbliższymi.

Ustalenie wysokości zadośćuczynienia powinno zostać natomiast dokonane z uwzględnieniem wszelkich okoliczności mających wpływ na rozmiar doznanej krzywdy oraz to, że zadośćuczynienie ma przede wszystkim charakter kompensacyjny i tym samym jego wysokość winna przedstawiać jakąś odczuwalną wartość (por. przykładowo wyrok

SN z dnia 12 kwietnia 1972 roku, II CR 57/72, OSNCP 1972, z. 10, poz. 183 oraz wyrok SN z dnia 24 czerwca 1965 roku, I PR 203/65, OSPIKA 1966, poz. 92).

Małoletnia N. K. w chwili śmierci ojca miała 3 lata. Dziecko w tym wieku nie jest w stanie zrozumieć czym jest śmierć, nie ma świadomości utraty najważniejszych „obiektów” nie mniej zostaje ono pozbawione ojca, doświadcza tęsknoty i w tym sensie jest to uraz i traumatyczny stresor, który może w dużym stopniu determinować jego prawidłowy rozwój.

Obecnie małoletnia N. doświadcza braku ojca, jest co prawda przyzwyczajona do jego nieobecności, ale deficyt w tym obszarze jest bez wątpienia bardzo głęboki.

Tragiczna śmierć B. K. spowodowała wystąpienie u powódki A. R. naturalnej reakcji żałoby. Powódka nie wymagała i nie wymaga leczenia psychiatrycznego, ani pomocy psychologicznej, psychoterapeutycznej. Mechanizmy obronnej jej psychiki funkcjonowały i funkcjonują w sposób prawidłowy. W wyniku śmierci partnera doświadczyła urazu, który wiązał się i wiąże nadal z przeżywaniem poczucia głębokiej straty, smutku, żalu, skrzywdzenia, opuszczenia i osamotnienia. Są to uczucia adekwatne do sytuacji, normalne, choć powodujące przewlekłe cierpienie, liczne trudności przystosowawcze, nie dają podstawy do przyznania trwałego uszczerbku na zdrowiu psychicznym.

Mając powyższe na uwadze, kierując się opisanymi powyżej dyrektywami, Sąd uznał, iż wysokość należnego powodowi zadośćuczynienia, winna wynosić po 50.000 zł. po uwzględnieniu wypłaconej na rzecz małoletniej córki N. kwoty 12.000 złotych zadośćuczynienie wynosić winno: $50.000 \text{ złotych} - 75\% = 12.500 \text{ złotych}$. Pozwany wypłacił na rzecz powódki kwotę 12.000 złotych tytułem zadośćuczynienia do zasądzenia na rzecz córki zmarłego – N. K. pozostała **kwota 500 złotych**. Na rzecz powódki A. R., która nie otrzymała jakiegokolwiek kwoty tytułem zadośćuczynienia za śmierć konkubenta winno wynosić **12.500 złotych** ($50.000 \text{ złotych} - 75\% = 12.500 \text{ złotych}$). Powodowie byli silnie emocjonalnie związani ze zmarłym. Do chwili obecnej odczuwają osamotnienie po jego śmierci, dlatego też Sąd zasądził tytułem zadośćuczynień na rzecz powodów kwoty 12.500 złotych na rzecz powódki A. R. i 500 złotych na rzecz małoletniej powódki N. K.

Rozważając zasadność powództwa w zakresie **żądania zasądzenia odszkodowania Sąd miał na uwadze normę art. 446 § 3 k.c.** Zgodnie z powyższym przepisem sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego stosowne odszkodowanie, jeżeli skutek jego śmierci nastąpiło znaczne pogorszenie ich sytuacji życiowej. Zgodnie z panującym zapatrywaniem doktryny i orzecznictwa odszkodowanie z art. 446 § 3 k.c. obejmuje szeroko rozumianą szkodę majątkową, nie obejmuje natomiast szkody o charakterze niemajątkowym (por. A. S. „Odszkodowanie za szkodę majątkową”, Oficyna (...), B. 1998, s. 181-190, A. S. „Wynagrodzenie szkody powstałej wskutek śmierci osoby bliskiej”, Oficyna (...), B. 2000, s. 137-166, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 26 października 1970 r. III PZP 22/70, opub. OSNC z 1971 r., nr 7-8, poz. 120). W obecnym stanie prawnym nie ulega wątpliwości, iż odszkodowanie określone w powyższym przepisie nie może być przyznane za same tylko cierpienia moralne doznane z powodu śmierci osoby najbliższej, a zatem jest ono zależne od istnienia szkody o charakterze majątkowym. Przepis art. 446 § 3 k.c. mówi bowiem o odszkodowaniu. Celem zaś odszkodowania jest naprawienie szkody majątkowej (art. 361 § 2 k.c.) Przez szkodę należy rozumieć jedynie uszczerbek majątkowy, jakiego doznaje poszkodowany na mieniu bądź na osobie, jeżeli łączy się z konsekwencjami natury majątkowej. Ustawodawca nie posługuje się natomiast w powyższym przepisie pojęciem krzywdy jako oznaczenia szkody o charakterze niemajątkowym rodzącym roszczenie o zadośćuczynienie. Art. 446 § 3 k.c. przewiduje szczególny rodzaj odszkodowania. Swoistość jego polega na tym, że dotyczy on szeroko pojętej szkody majątkowej, a więc wynagrodzenia różnych szkód o charakterze materialnym, częstokroć nieuchwytnych bądź trudnych do obliczenia, jakie wywołuje zazwyczaj śmierć najbliższego członka rodziny, a których nie można wynagrodzić na podstawie art. 446 § 1 i 2 k.c. Na określenie tych szkód ustawodawca posługuje się szerokim pojęciem znacznego pogorszenia sytuacji życiowej. Pogorszenie to może jednakże uzasadniać przyznanie odszkodowania tylko wówczas, gdy powoduje reperkusje majątkowe w sytuacji życiowej uprawnionego, a nie polega wyłącznie na jego cierpieniach moralnych. Przepis ten nie przewiduje bowiem możliwości złagodzenia czy zmniejszenia bólu po stracie najbliższego członka rodziny, gdyż takie roszczenie statuuje norma art. 446 § 4 k.c.

Zmarły B. K. był partnerem powódki A. R. i pozostawali w związku od 2004 roku, z którego w dniu 3 grudnia 2009 roku narodziła się córka N. K. W styczniu 2013 roku B. K. i A. R. planowali wstąpić w związek małżeński oraz kupno mieszkania.

B. K. zarabiał średnio miesięcznie około 2.000 złotych, prowadził własną działalność gospodarczą, na co pozyskał środki finansowe z Urzędu Pracy. A. R. zatrudniona jest w FM (...) zo.o. w M. na stanowisku operatora wózka widłowego z miesięcznym wynagrodzeniem netto w kwocie 1363,14 złotych.

W ocenie Sądu żądanie zasądzenia na rzecz powodów stosownych odszkodowań w kwotach po 30.000 zasługuje na uwzględnienie. Po przyjęciu wypłaconej już na rzecz powódki N. R. kwoty 9.000 złotych i przyjęciu 75 % stopnia przyczynienia się B. K. do powstania szkody **Sąd oddalił jej żądanie, przyjmując, że wypłacona kwota przez pozwanego w całości rekompensuje jej żądanie**. Na rzecz powódki A. R. Sąd przyznał stosowne odszkodowanie w wysokości **7.500 złotych** (30.000 złotych – 75 % = 7.500 złotych), biorąc pod uwagę okoliczność, że na jej rzecz nie została wypłacona jakakolwiek kwota tytułem stosownego odszkodowania przez pozwanego. Wskutek śmierci B. K. doszło do pogorszenia sytuacji życiowej powodów. Przejawia się to niewątpliwie w istotnym pogorszeniu sytuacji materialnej powodów z uwagi na to, iż B. K. był także wsparciem finansowym dla powódek. Córka mogła liczyć na wsparcie finansowe przez całe życie, zmarły przekazywał na rzecz swojej partnerki i córki dobrowolne kwoty tytułem partycypowania w kosztach utrzymania.

Mając powyższe na uwadze, uwzględniając w całości żądanie pozwu i wypłacone już na rzecz powodów kwoty tytułem stosownych odszkodowań i stopień przyczynienia się zmarłego B. K. do powstania szkody w 75 % Sąd zasądził na rzecz powódki A. R. kwotę 7.500 zł tytułem stosownego odszkodowania i oddalił **żądanie małoletniej powódki N. K., przyjmując, że wypłacona dotychczas kwota przez pozwanego w całości rekompensuje jej żądanie**. W ocenie Sądu powyższa kwota będzie stanowić przysporzenie, pomoże powodom przystosować się do nowych realiów życia, a zarazem złagodzi nieodwracalność tragicznych przeżyć, ich natężenie i świadomość utraty więzi emocjonalnej z najbliższą osobą, wpłynie na zdolność powodów do adaptacji do nowych warunków życia oraz stworzy lepsze rokowania co do ich perspektyw życiowych.

Podstawą prawną powództwa w zakresie zwrotu kosztów pogrzebu stanowi **art. 446 § 1 k.c.** Interpretacja tego przepisu wskazuje, że chodzi tutaj o koszty, które zostały już poniesione, co oznacza, iż poczynione zostały konkretne wydatki.

Sąd nie uwzględnił żądania powódki zasądzenia na jej rzecz zwrotu kosztów pogrzebu w kwocie 560 złotych. Sąd wziął pod uwagę okoliczność, że pozwany wypłacił dotychczas na rzecz powódki A. R. kwotę 240 złotych tytułem zwrotu pogrzebu. Biorąc więc pod uwagę, że z przedstawionych dokumentów wynika, że powódka A. R. poniosła koszty pogrzebu w kwocie 800 złotych i przyjmując 75 % przyczynienia się B. K. do powstania szkody wypłacona przez pozwanego kwota 240 złotych w całości wyczerpuje żądanie powódki A. R. w tym zakresie, w pozostałym zakresie jej żądanie podlega oddaleniu.

Podstawą prawną powództwa w zakresie żądania renty alimentacyjnej jest art. 446 § 2 k.c. w świetle którego osoba, względem której ciążył na zmarłym ustawowy obowiązek alimentacyjny, może żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody renty obliczonej stosownie do potrzeb poszkodowanego oraz do możliwości zarobkowych i majątkowych zmarłego przez czas prawdopodobnego trwania obowiązku alimentacyjnego. Takiej samej renty mogą żądać inne osoby bliskie, którym zmarły dobrowolnie i stale dostarczał środków utrzymania, jeżeli z okoliczności wynika, że wymagają tego zasady współżycia społecznego.

Sąd oddalił w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego żądanie małoletniej powódki N. K. o zasądzenie na jej rzecz renty alimentacyjnej, przyjmując, że możliwości zarobkowe poszkodowanego B. K. pozwalały mu partycypować w kosztach miesięcznych utrzymania córki kwotą nie wyższą niż 400 złotych w skali miesiąca. Dochody zmarłego to kwota około 2.000 złotych miesięcznie, która głównie starczała na zaspokojenie własnych potrzeb. Zmarły B. K. legitymował się wykształceniem podstawowym, z zawodu był mechanikiem samochodowym,

prowadził działalność gospodarczą – stolarnię, którą otworzył 3 miesiące przed śmiercią i na jej rozpoczęcie otrzymał dotację z urzędu pracy. Zmarły ubiegał się o kredyt, pomagał finansowo powódce w opłatach za przedszkole, przekazywał pieniądze na zakup lekarstw dla córki powódki, która była jego „oczkiem w głowie”.

N. K. obecnie uczęszcza do przedszkola, którego koszt to kwota około 250 złotych, zakup lekarstw to kwota około 200 złotych, zakup ubrań to kwota 100-150 złotych, zakup żywności dla córki to kwota 300-350 złotych w skali miesiąca.

Powódka, wnosząc o zasądzenie na rzecz córki N. renty w kwocie po 1.000 złotych miesięcznie powołuje się na fakt prowadzenia przez poszkodowanego działalności gospodarczej, jednak trudno oszacować szanse powodzenia tej działalności oraz uzyskiwania dochodów na wyższym poziomie.

Dlatego też, przyjmując, że poszkodowany byłby w stanie partycypować kwotą nie wyższą niż 400 złotych miesięcznie na rzecz córki stron i przyjmując 75 % przyczynienia się poszkodowanego do powstania szkody wypłacana przez pozwanego tytułem renty alimentacyjnej kwota 120 złotych w całości wyczerpuje żądanie powódki małoletniej N. K. w tym zakresie, w pozostałym zakresie jej żądanie podlega oddaleniu.

Sąd przy tym miał na uwadze okoliczność, że obecnie małoletnia N. K. otrzymuje rentę rodzinną w wysokości 725,39 złotych miesięcznie.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 k.c., od dnia 25 czerwca 2013 roku, a mianowicie od dnia następnego od daty wydania decyzji przez pozwanego.

Pełnomocnik powódek wnosił o zasądzenie wszystkich kwot dochodzonych pozwem od dnia 24 czerwca 2013 roku do dnia zapłaty, a mianowicie od dnia wydania decyzji przez pozwanego.

W dniu wydania w/w decyzji okoliczności faktyczne i podstawy żądań powodów były już tak dokładnie sprecyzowane, że roszczenia stały się wymagalne.

W ocenie Sądu roszczenia powodów stały się wymagalne od dnia następnego stąd odsetki zasądzone od dnia następnego od daty wydania decyzji przez pozwanego, tj. od dnia 25 czerwca 2013 roku.

Na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w związku z art. 100 k.p.c., Sąd nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim kwotę 1.025 zł tytułem brakującej opłaty sądowej od pozwu od uwzględnionej części powództwa.

Na podstawie art. 113 ust. 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd nie obciążył powódek obowiązkiem uiszczenia kosztów sądowych od oddalonej części powództwa – w tym wydatkami związanymi ze sporządzeniem opinii przez biegłych i opłatą sądową od oddalonej części powództwa.

Na podstawie art. 102 k.p.c. Sąd nie obciążył powódek obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz pozwanego, w tym wydatkami związanymi ze sporządzeniem opinii przez biegłych i kosztami zastępstwa procesowego, Sąd miał na uwadze przede wszystkim charakter roszczeń objętych procesem i sytuację materialną powódek.

Z tych też względów Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.